

Domácnosti a ich bohatstvo v Slovenskej republike

Households and wealth in the Slovak republic

Jarmila VIDOVÁ

Abstrakt

Sektor domácností z pohľadu národného účtovníctva je tvorený jednotlivcami alebo skupinami, ktorých hlavnou funkciou je spotreba; osobami trvale žijúcimi v inštitúciách, ktoré nemajú žiadnu, resp. len malú samostatnosť v jednaní a rozhodovaní v ekonomických záležitostiach; jednotlivcami alebo skupinami, ktorých hlavnou funkciou je spotreba, a ktorí produkujú výrobky a služby výhradne pre vlastnú potrebu; a takisto vlastníckmi a spoločenstvami, ktorí nemajú status nezávislého právnického subjektu, a ktorí sú trhovými producentmi.¹

Predmetom skúmania vedeckej state je tvorba hrubého fixného kapitálu v sektore domácností, keďže domácnosť predstavuje základnú jednotku spoločnosti, a jej investičné aktivity výrazne ovplyvňujú smerovanie vývoja ekonomiky.

Kľúčové slová

Domácnosť, bývanie, tvorba hrubého fixného kapitálu

Abstract

The household sector in terms of national accounts is made up of individuals or groups whose principal function is consumption; persons resident in institutions that have no or little autonomy in negotiations and decision-making in economic matters; individuals or groups whose principal function is consumption and that produce goods and services exclusively for their own use; as well as owners and communities who do not have the status of an independent legal entity and which are market producers. Subject to review by the scientific paper of the gross fixed capital formation in the household sector, since household constitutes the basic unit of society and its investment activities significantly influence the direction of economic development.

¹ LABUDO VÁ, V. – PACÁKOVÁ, V. 2011. Porovnanie výdavkov domácností v krajoeh Slovenskej republiky. Analýza a modelování finančního potenciálu českých (slovenských) domácností. Nakladatelství VŠE Oeconomica. Jindřichův Hradec. 2011.

Keywords

Home, Housing, Gross fixed capital formation

JEL Classification

H31, D13, D14

Úvod

Domácnosť teda ako základný ekonomický subjekt spoločnosti uskutočňuje rozhodovacie procesy, ktoré sa týkajú najmä spotreby a každý rozhodovací proces je popisom konkrétnej rozhodovacej situácie spotrebiteľa. V rámci rozhodovacieho procesu o spotrebe musia domácnosti zohľadňovať rôzne faktory, ktoré v rôznej miere determinujú uvedený proces, ako napr. svoje príjmy, výdavky a ich štruktúru, úspory, zadlženosť, bohatstvo, príjmovú stratifikáciu a pod. Pri analýze a vysvetľovaní rozhodovacích procesov domácností vychádzame zo základného predpokladu, že ľudia sú racionálni, teda rozhodujú sa racionálne. Na uspokojovanie svojich potrieb spravidla vyberajú tie statky a služby, ktoré majú pre nich najvyššiu užitočnosť, pričom musia zohľadňovať svoju príjmovú situáciu.

Domácnosť a vlastníctvo výrobných faktorov a ich bohatstvo

Domácnosti získavajú z vlastníctva výrobných faktorov príjmy (dôchodky), ktoré používajú na nákup statkov a služieb alebo časť dôchodkov venujú na úspory. Ich výdavky na nákup statkov a služieb označujeme tiež ako spotreba domácností. Výdavky, ktoré vynakladajú domácnosti na nákup predmetov krátkodobej spotreby (potraviny, oblečenie, lieky), na nákup predmetov dlhodobej spotreby (televízor, auto, byt, nábytok), za služby (materiálové: cestovné, platby spojom, reštauračné platby, hotelové služby, nemateriálne: daňovým poradcom, notárske poplatky). Sektor domácností svoju súkromnú spotrebu hradí z disponibilných dôchodkov, t. j. príjmu po zdanení. Spotreba domácností má v makroekonomickom komplexe značnú váhu, nakoľko zmeny v charaktere spotreby sú určujúce pre zmeny vo výrobnej sfére - v sektore podnikov. Spotrebu domácností determinuje tiež predpokladaný vývoj disponibilných dôchodkov a vývoj spotrebiteľských cien. Ak disponibilné príjmy rastú rýchlejším tempom ako je tempo rastu spotrebiteľských cien, dochádza k rastu reálnych dôchodkov a rastu súkromnej spotreby (zvyšujú sa výdavky domácností).² Časť dôchodkov, ktorá nie je predmetom výdavkov sektora domácností na

² BARÁNIK, M. – HABÁNIK, J.: Základy makroekonómie, 2002

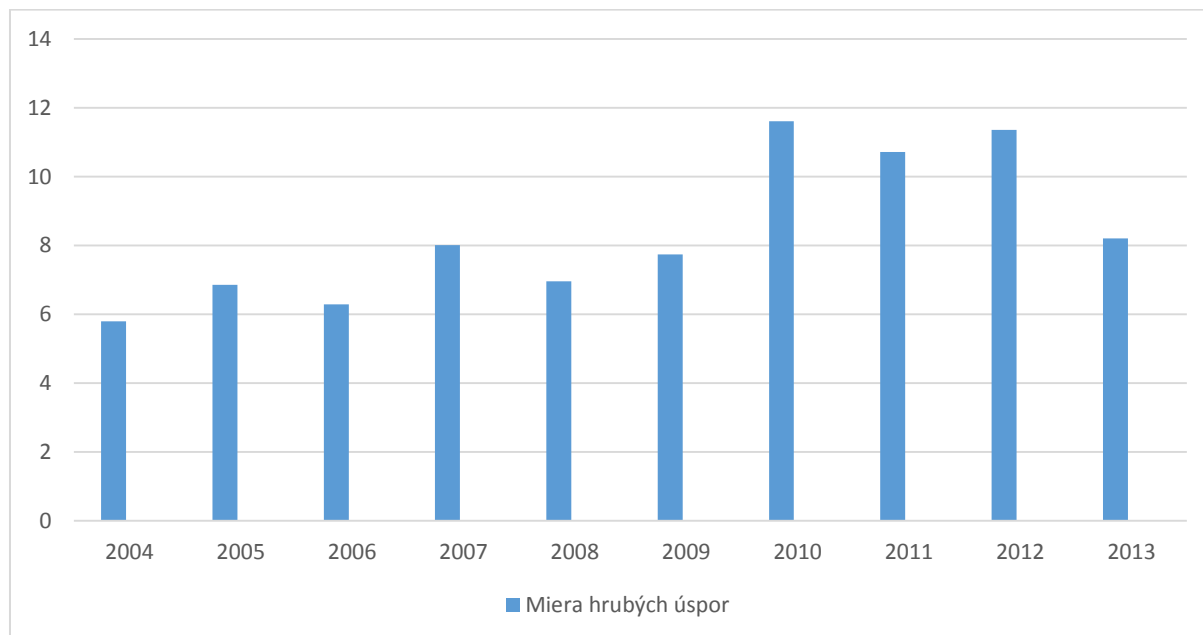
Vedecký časopis FINANČNÉ TRHY, Bratislava,

Derivat 2015, ISSN 1336-5711, 1/2015

spotrebu predstavuje úspory domácností. Výška úspor je závislá od celkovej výšky disponibilného dôchodku domácností a úrokovej miery na finančných trhoch.

K základným determinantom, ktoré výrazne ovplyvňujú spotrebu domácností patrí dôchodok a bohatstvo. Ekonomické štúdie dokazujú súvislosť medzi vývojom dôchodku a spotrebou, dokonca veľmi silnú väzbu medzi vývojom bežného disponibilného dôchodku a spotrebou s adekvátnym vplyvom na úspory. Silná väzba medzi bežným disponibilným dôchodkom a spotrebou býva interpretovaná ako dôsledok likviditného obmedzenia.³ Bohatstvo patrí popri dôchodku k jednému zo základných determinantov spotreby.⁴ Čím väčšie bohatstvo domácnosť vlastní, tým má aj väčšie predpoklady na nadobudnutie vyšších dôchodkov, ktoré zasa vo väčšej miere umožňujú zvyšovať bohatstvo.

Graf 1 Miera hrubých úspor domácností v SR v %

Prameň: ŠÚ SR a vlastné spracovanie

Poznámka: metóda ESNÚ 95, podľa štvrťročných národných účtov

Veľkosť spotreby ovplyvňuje nielen veľkosť bohatstva, ale aj jeho štruktúra. Jednotlivé subjekty zvažujú konkrétne formy, v akých budú udržiavať svoje bohatstvo, predovšetkým podľa toho, aké výnosy môžu očakávať z jednotlivých foriem bohatstva, resp. aké riziká sú s nimi späté. Rast bohatstva vedie k zmene štruktúry spotreby, kde sa zvyšuje

³ ROZBORILOVÁ, D. 2005. *Teórie spotreby, úspor a vládnych výdavkov*, s. 70 - 72

⁴ Bohatstvo domácností tvorí nefinančné bohatstvo (vlastníctvo nehnuteľností, automobilov, predmetov dlhodobej spotreby a pôdy) a finančné aktíva (hotovosť, vkladové účty, obligácie a akcie).

podiel statkov dlhodobej spotreby, ale najmä výrazne rastie podiel služieb na celkovej spotrebe.⁵ Jednou z foriem statkov dlhodobej spotreby sú nehnuteľnosti na bývanie, čím sa vytvára hrubý fixný kapitál domácností, ktorý je ovplyvňovaný objemom úspor domácností. V období rokov 2004 až 2013 sa miera hrubých úspor v Slovenskej republike pohybuje nerovnomerne. Výrazným je zlom vo vývoji v rokoch 2006 a 2007, kedy sa miera úspor radikálne zvyšuje a následne v roku 2008 radikálne znižuje, čo je spôsobené finančnou krízou a opatrnostným správaním sa domácností.

Tabuľka 1 Celkové čisté peňažné príjmy domácností - prednosta domácnosti

Osoba/ rok v €	Domácnosti podľa ekonomického postavenia prednostu domácnosti							
	zamestnanec		SZČO		dôchodca		iný	
Sledované kategórie	Celkové čisté príjmy	Splatené úvery, pôžičky	Celkové čisté príjmy	Splatené úvery, pôžičky	Celkové čisté príjmy	Splatené úvery, pôžičky	Celkové čisté príjmy	Splatené úvery, pôžičky
2004	3 525,28	151,96	3 636,24	154,41	3 110,57	32,12	2 209,98	55,55
2005	3 574,80	196,33	3 744,77	252,52	3 330,32	44,36	2 293,31	76,30
2006	3 585,98	200,25	3 619,83	197,42	3 482,19	60,61	2 804,96	143,24
2007	3 988,86	242,00	4 244,64	254,12	3 832,18	95,27	2 753,58	66,76
2008	4 395,08	285,40	4 450,05	320,25	4 090,50	80,55	3 287,49	149,47
2009	4 363,69	322,67	4 216,64	323,02	4 433,41	64,92	3 318,31	163,46
2010	4 390,62	321,48	4 489,29	364,06	4 523,26	78,46	2 995,58	191,97
2011	4 519,51	336,49	4 518,14	360,37	4 589,68	90,63	3 039,81	171,87

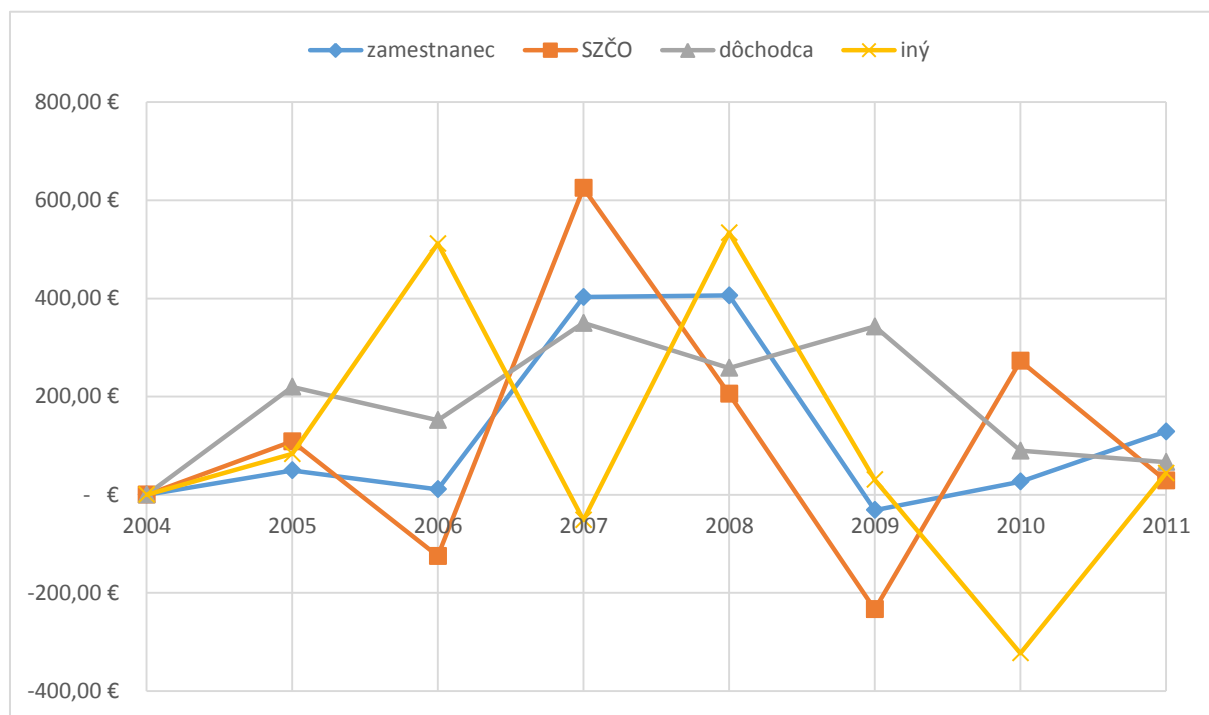
Prameň: Spracované podľa údajov ŠÚ SR, 2013.

Trend vývoja čistých peňažných príjmov domácností SR je zachytený v tabuľke 1. Kým do roku 2008 príjmy domácností rástli, od roku 2008 príjmy stagnujú. Pravdepodobnou príčinou stagnácie príjmov je hospodárska kríza, oslabenie zahraničného dopytu, zníženie ekonomickej aktivity a zhoršenie celkovej ekonomickej situácie s následným vplyvom na životnú úroveň domácností. Z hľadiska výdavkov na splátky úverov a pôžičiek sú na prvom mieste domácnosti SZČO, ktorých ekonomická situácia je v porovnaní s ostatnými sledovanými domácnosťami najlepšia. Avšak vývoj splatených pôžičiek a úverov kolíše viac než u iných domácností, čo môže byť spôsobené väčšou neistotou pri tvorení dlhodobých plánov a rozhodovaní o úveroch. Domácnosti dôchodcov sú v porovnaní s ostatnými sledovanými domácnosťami na poslednom mieste v absolútnej výške splatených úverov a pôžičiek. Predposledné miesto pri splácaných úveroch a pôžičkách pripadá domácnostiam iných. Vo väčšine prípadov vývoj splácaných úverov a pôžičiek kopíruje trend vývoja čistých peňažných príjmov jednotlivých domácností SR. V tabuľke 2 sú zachytené príjmové rozdiely

⁵ROZBORILOVÁ, D. 2005. *Teória spotreby, úspor a vládnych výdavkov* s. 74-76

v ekonomickej situácii jednotlivých domácností a celková ekonomická náročnosť spojená s výchovou určitého počtu detí. Čím viac detí domácnosť má, tým nižšie čisté príjmy pripadajú na osobu a tým horšia je ich ekonomická situácia.⁶

Graf 2 Medziročné zmeny celkových čistých príjmov domácností podľa postavenia prednostu domácnosti

Prameň: Vlastné spracovanie podľa údajov ŠÚ SR, 2013.

Od príjmovej situácie sa odvíja aj výdavková situácia. Vývoj výdavkov slovenských domácností na spotrebu v podstate kopíruje vývoj príjmov domácností počas celého sledovaného obdobia. Slovenské domácnosti sa vyznačujú značnými rozdielmi vo veľkosti i v štruktúre spotreby. V našich podmienkach existuje značná nerovnosť v spotrebe domácností. Ak hovoríme o nerovnosti v spotrebe, neuvažujeme len o nerovnosti v absolútnych sumách vydaných na nákup rôznych kategórií spotrebných statkov a služieb, ale je potrebné zohľadňovať aj nerovnosti v povahe, kvalite, značke a v ďalších aspektoch konzumovaných statkov a služieb, pričom nerovnosť sa netýka len hmotných statkov, ale dotýka sa aj spotreby nehmotných statkov.

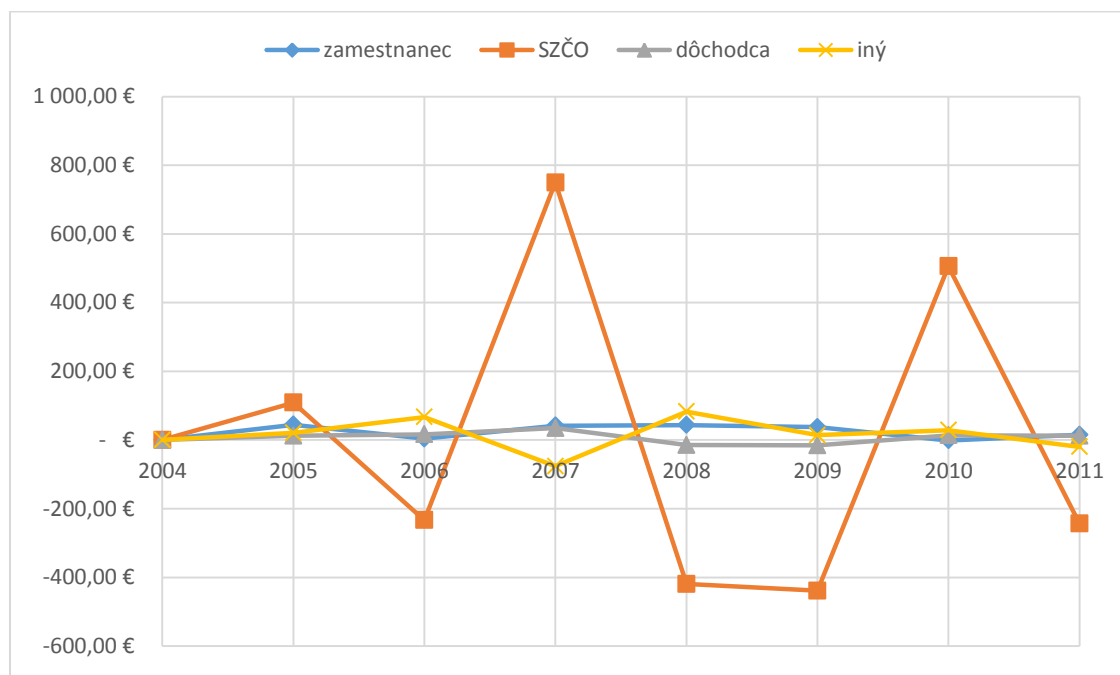
⁶ Podľa HOLKOVÁ, V. et al. 2013.

Tabuľka 2 Celkové čisté peňažné príjmy domácností - počet nezaopatrených detí

Osoba/ rok v €	Domácnosti podľa počtu detí							
	bez detí		s počtom detí					
			1		2		3+	
Sledované kategórie	Celkové čisté príjmy	Splatené úvery, pôžičky	Celkové čisté príjmy	Splatené úvery, pôžičky	Celkové čisté príjmy	Splatené úvery, pôžičky	Celkové čisté príjmy	Splatené úvery, pôžičky
2004	3 660,84	94,85	3 207,64	137,30	2 506,92	111,97	2 050,06	89,55
2005	3 924,11	121,44	3 199,56	198,08	2 626,86	160,45	2 093,54	128,28
2006	4 158,18	140,79	3 631,55	206,12	3 133,83	201,75	2 204,10	110,39
2007	4 705,27	174,90	4 048,78	259,44	3 350,74	236,49	2 563,49	137,85
2008	5 179,45	209,59	4 335,72	282,51	3 745,19	275,52	2 945,66	229,07
2009	5 303,23	192,10	4 548,81	393,72	3 592,65	283,33	2 789,40	207,31
2010	5 067,60	210,67	4 370,19	358,70	3 688,88	287,77	2 695,40	218,74
2011	5 401,93	225,72	4 392,57	330,36	3 698,02	311,40	3 001,02	277,18

Prameň: Spracované podľa údajov ŠÚ SR, 2013.

Graf 3 Medziročné zmeny splatených úverov a pôžičiek domácností podľa postavenia prednostu domácnosti

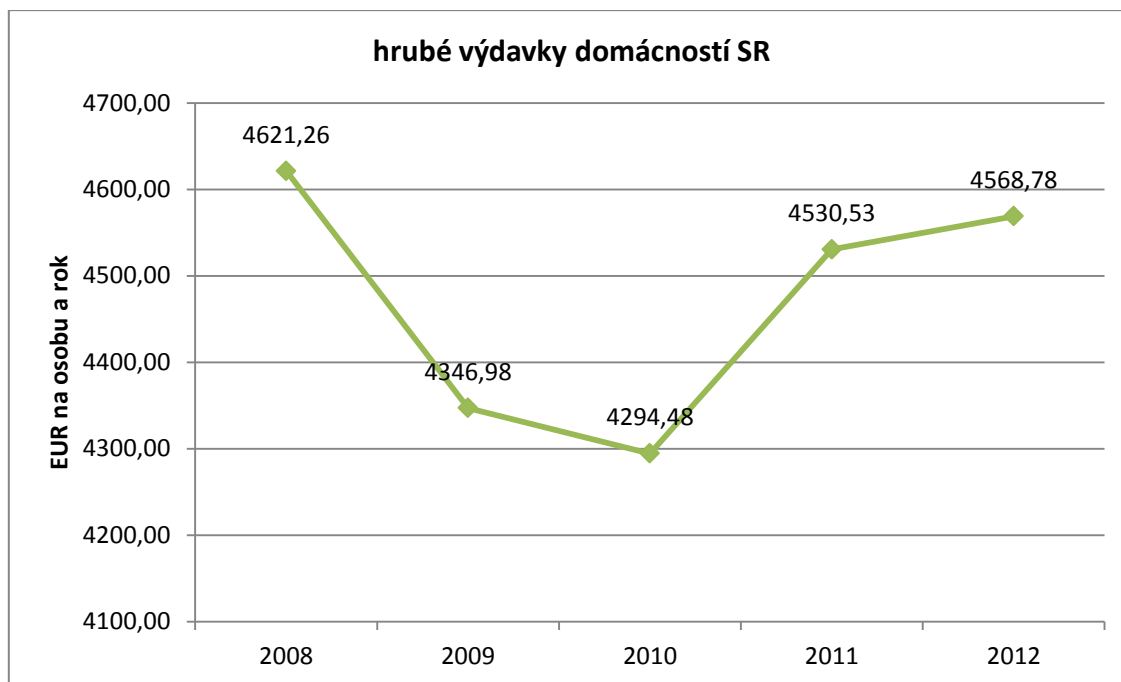
Prameň: Vlastné spracovanie podľa údajov ŠÚ SR, 2013.

Štruktúra výdavkov domácností a tvorba hrubého fixného kapitálu domácností v Slovenskej republike

Súčasná štruktúra spotrebných výdavkov väčšiny slovenských domácností je výsledkom pôsobenia ekonomických faktorov, ide predovšetkým o výšku ich príjmov a cenové zmeny statkov a služieb. Spotreba našich domácností je však ovplyvnená aj finančnou a hospodárskou krízou, jednotlivé domácnosti sa s negatívnymi dopadmi krízy vyrovnávajú rôzne.

Výdavková štruktúra domácností v SR bola pred rokom 1989 charakteristická vysokým podielom výdavkov na výživu (domácnosti zamestnancov 34 %, domácnosti dôchodcov 45 % z celkových výdavkov) a nízky podiel nákladov na bývanie (domácnosti zamestnancov 10 %, domácnosti dôchodcov 13 % z celkových výdavkov). V súvislosti s nízkymi nákladmi domácností na bývanie, znamenali plné vylúčenie príjmo-nákladových obmedzení v užívaní bytov. Za akýkoľvek príjem si skoro každý mohol dovoliť získať akýkoľvek disponibilný byt. Tým došlo k nivelizácii, ktorej sa štát a aj bytové družstvá snažili čeliť administratívnym pridelovaním bytov podľa sociálnych kritérií. Výsledkom bol nedostatok bytov. Občan bol v pozícii čakať na byt podľa vopred stanovených pravidiel.

Graf 4 Vývoj celkových hrubých výdavkov domácností SR na osobu a rok

Prameň: Spracované podľa údajov Štatistického úradu SR.

Pri analýze štruktúry spotrebných výdavkov domácností SR v rokoch 2008 až 2012 zistujeme, že najväčší podiel tvoria výdavky na bývanie 24,87 %, v ktorých sú zahrnuté splátky úverov na obstarané bývanie. Výška úverov na bývanie závisí od výšky cien nehnuteľností, tieto majú od roku 2002 stúpajúcu tendenciu. Sledovaním vývoja priemernej ceny nehnuteľnosti za m² a hrubého domáceho produktu zistujeme, že medzi týmito ukazovateľmi je silná závislosť. Pre potvrdenie závislosti hrubého domáceho produktu a priemernej ceny nehnuteľnosti za m², sme na základe korelačnej analýzy zistili silnú závislosť (0,76), čo potvrdila aj analýza závislosti tvorby hrubého fixného kapitálu a hrubého domáceho produktu, a tým je zrejmá závislosť tvorby hrubého fixného kapitálu v sektore domácností od výšky cien nehnuteľností, ktoré vychádzajú z vývoja hrubého domáceho produktu.⁷

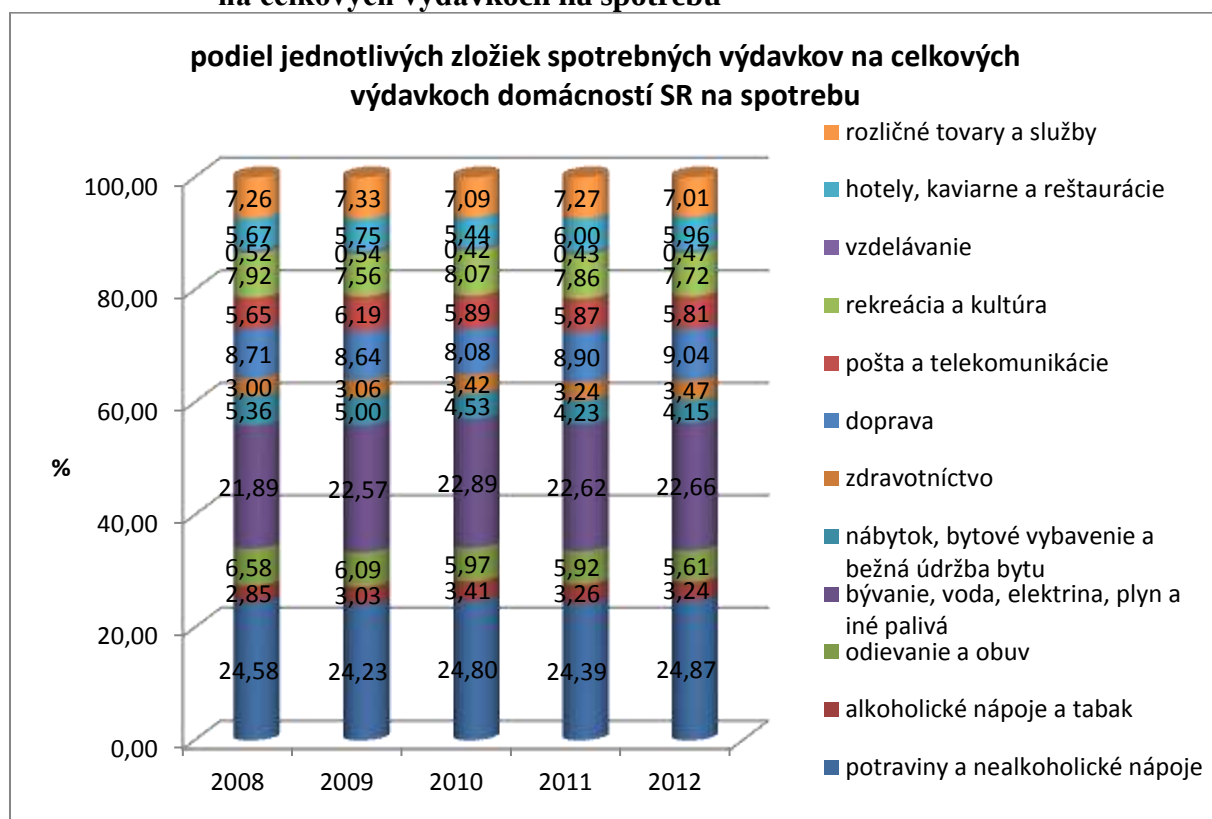
Objem tvorby hrubého fixného kapitálu je tiež ovplyvňovaný objemom úspor domácností. Od roku 1995, kedy objem tvorby fixného kapitálu predstavoval 584,88 mil. € sa v roku 2013 zvýšila na hodnotu 3 055,74 mil. €. Tvorba hrubého fixného kapitálu predstavuje predovšetkým proces investovania do nehnuteľností na bývanie. Dôvodom je predovšetkým zmena inštitucionálneho zabezpečovania uspokojovania potreby bývať, pretože od roku 1989 sa zodpovednosť za bývanie zo štátu presunula na samotné domácnosti.⁸

⁷ Výdavky spojené s bývaním

1. Výdavky na bývanie, vodu, elektrinu, plyn a iné palivá, ktoré sú rozdelené do štyroch skupín, a to:
 - a. Skutočné nájomné za bývanie, kam patria dve triedy výdavkov, a to skutočné nájomné platené nájomníkmi a ostatné nájomné,
 - b. Údržba a drobné opravy bytu, ktoré sú rozdelené do dvoch tried, a to materiály na údržbu a opravy obydli, a služby na údržbu a opravy obydli,
 - c. Dodávky vody a iné služby súvisiace s bývaním, ktoré sú rozdelené do štyroch tried, a to dodávky vody, zber odpadu, zber odpadových vôd a ostatné služby súvisiace s bývaním inde neklasifikované,
 - d. Výroba a rozvod elektriny, plynu i iných palív, kam zaradujeme päť tried výdavkov, a to výdavky na elektrinu, výdavky na plyn, výdavky na kvapalné palivá, výdavky na tuhé palivá a výdavky na tepelnú energiu.
2. Výdavky na nábytok, bytové vybavenie a bežnú údržbu domu, ktoré sú rozdelené do šiestich skupín, a to:
 - a. Nábytok a bytové zariadenie, koberce a iné podlahové krytiny, ktoré tvoria tri triedy výdavkov, a to výdavky na nábytok a bytové zariadenie, výdavky na koberce a iné podlahové krytiny, a výdavky na opravy nábytku, bytového zariadenia a podlahových krytín,
 - b. Bytový textil,
 - c. Domáce spotrebiče, ktorých obsahom sú tri triedy, a to veľké elektrické a neelektrické domáce spotrebiče, malé domáce elektrické spotrebiče a opravy domácich spotrebičov,
 - d. Potreby pre domácnosť,
 - e. Náradie a zariadenia pre dom a záhradu, ktoré sú tvorené dvomi triedami výdavkov, a to veľké nástroje a zariadenia, a malé náradie a rôzne príslušenstvo,
 - f. Tovary a služby na bežnú údržbu domácnosti.

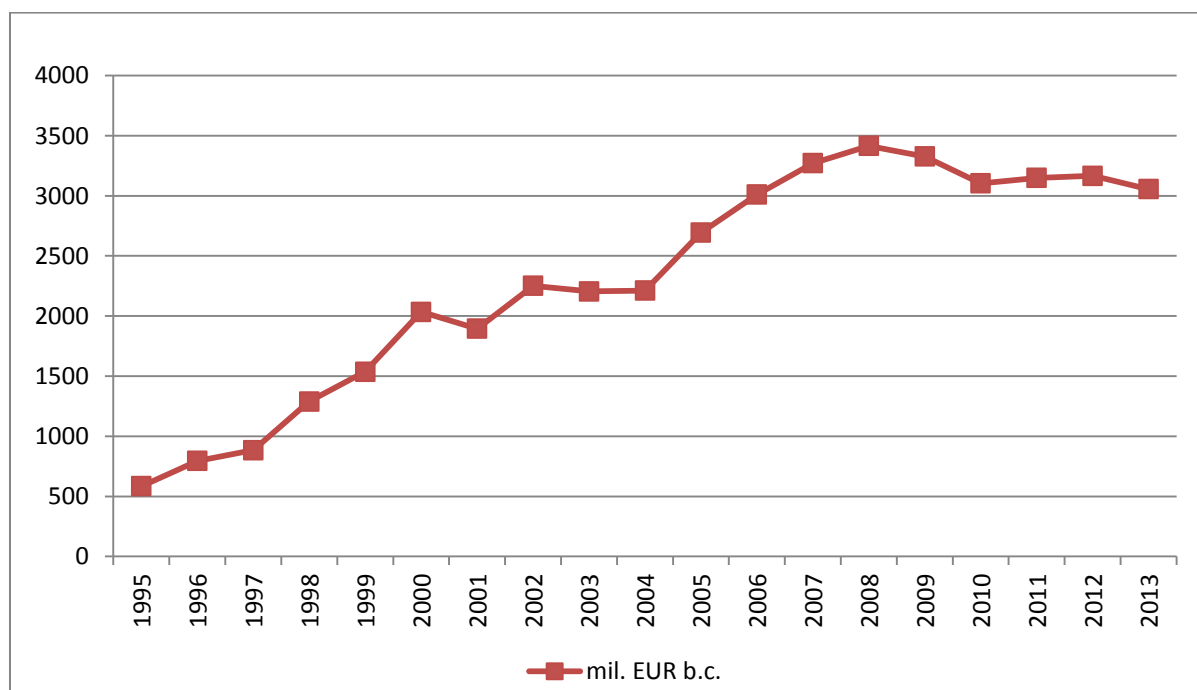
⁸ Európska charta o bývaní, prijatá 26. apríla 2006 pracovnou skupinou Európskeho parlamentu URBAN-Logement.

Graf 5 Podiel jednotlivých zložiek na spotrebných výdavkoch domácností v SR na celkových výdavkoch na spotrebu

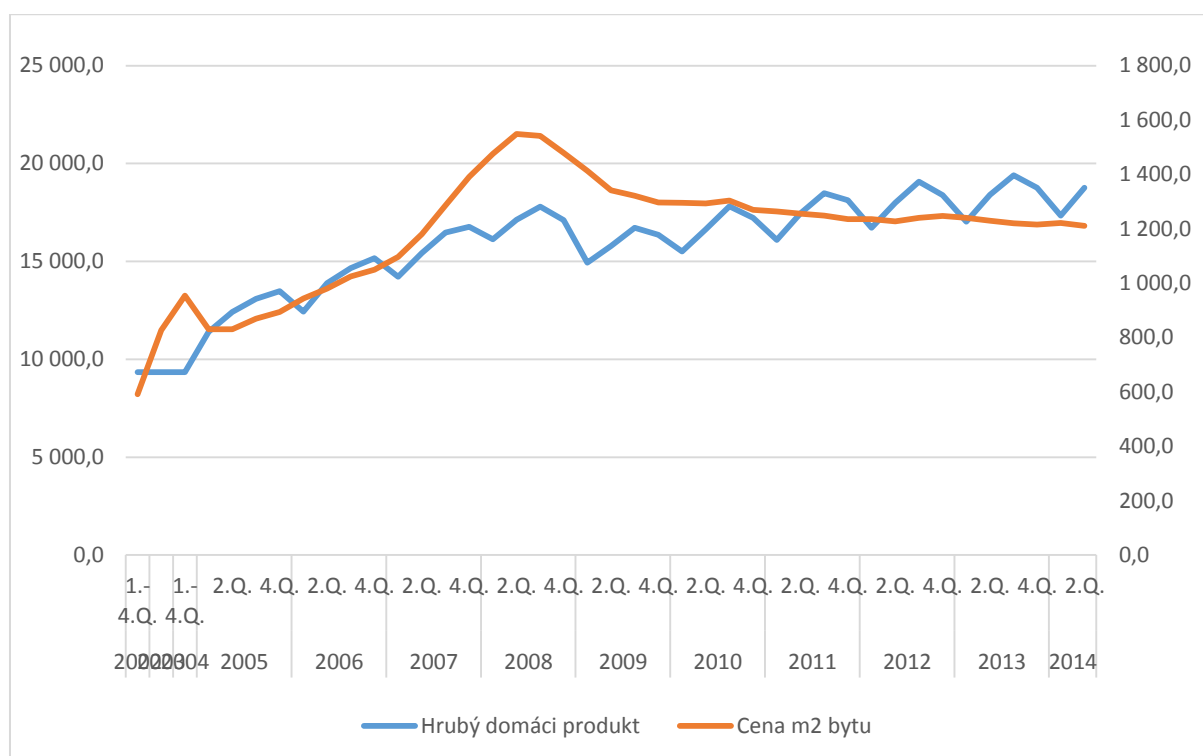
Prameň: Štatistický úrad SROV. Rodinné účty.

Graf 6 Tvorba hrubého fixného kapitálu v sektore domácností v SR v mil. €

Prameň: ŠÚ SR 2013

Graf 7 Korelácia vývoj HDP a priemernej ceny nehnuteľností m²

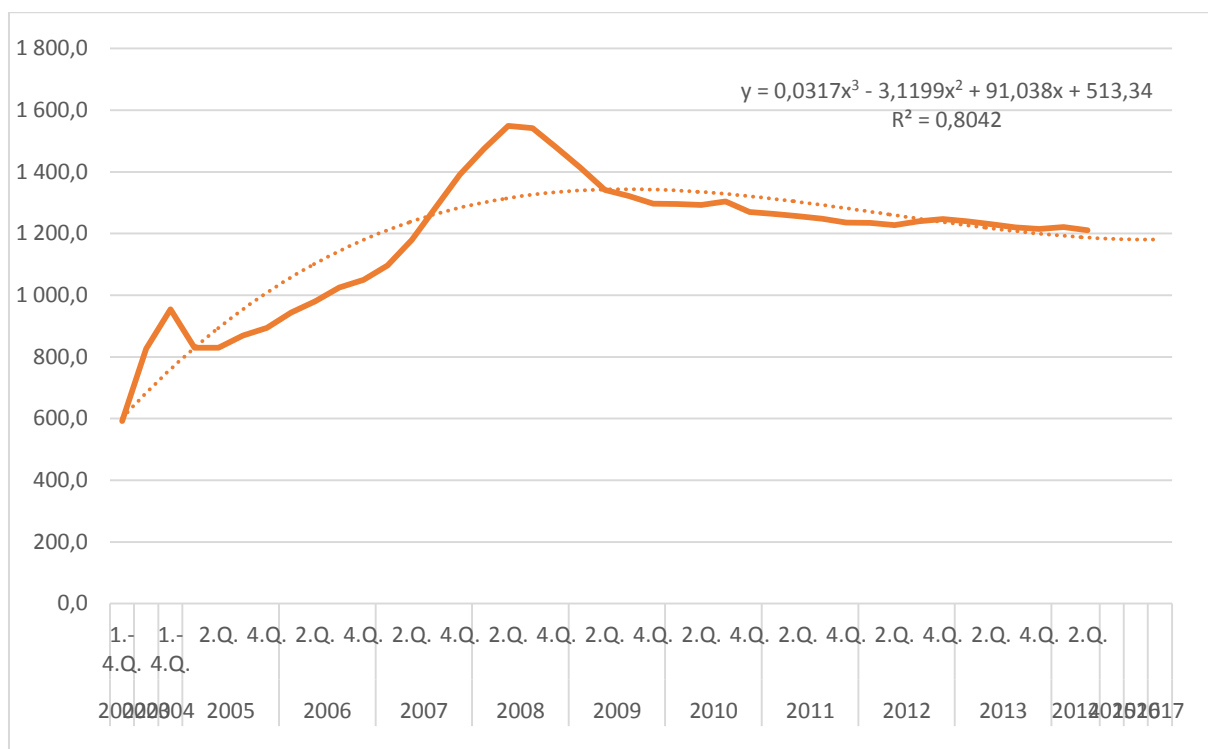
Prameň: autorka

Stredná hodnota	Smerodajná odchýlka	Korelačný koeficient (r)	r ²	Štatistická spoľahlivosť (p)	Sledované obdobie (N)	Regresná konštanta (a)	Regresný koeficient (b)
15 819,73	2 638,56	0,76533879	0,58574346	34,835	51	1,000705	9,646961
1 185,90	209,33						

Pomocou štatistického modelovania sme na základe dostupných údajov uskutočnili odhad vývojového trendu priemernej ceny m² nehnuteľností, na nasledujúce tri roky a z grafu 8 vidíme, že by sa ceny mali ustáliť, respektíve mierne klesať.

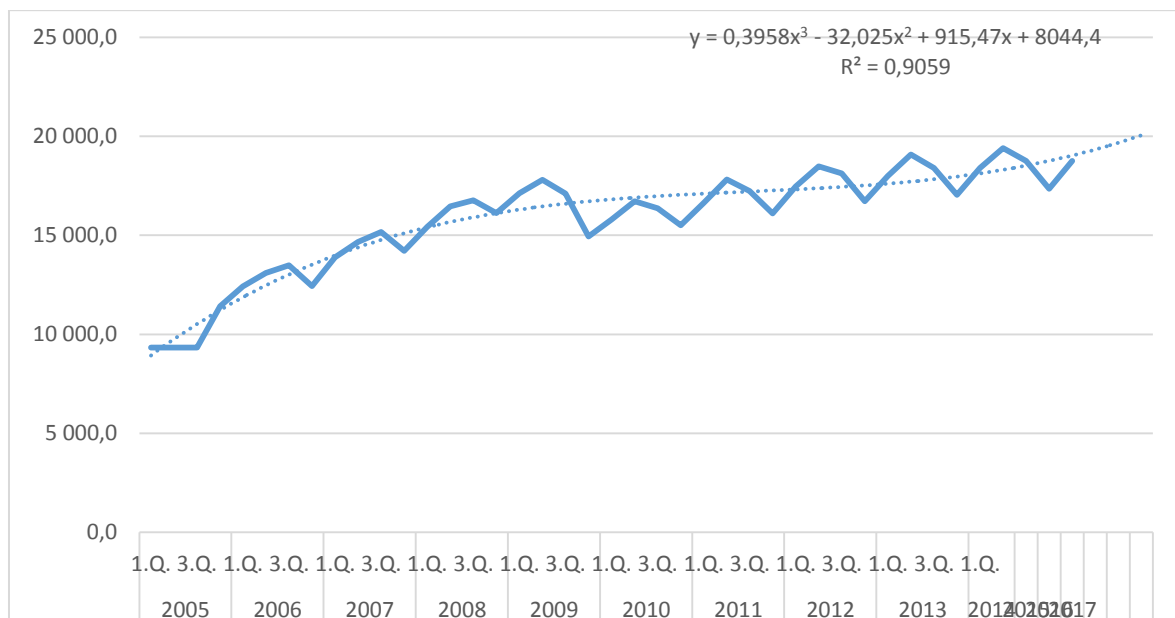
Zvyšujúcou sa intenzitou investícií do nehnuteľností ako sme už naznačili, sa slovenské domácnosti zadlžujú, a zároveň vplývajú na výšku bohatstva. Na Slovensku je zadlžená jedna štvrtina domácností (s mediánovou hodnotou celkového dlhu 3 200 € na zadlženú domácnosť), kým v eurozóne je zadlžených až 44 % domácností (s mediánom celkového dlhu 21 500 € na zadlženú domácnosť).

Graf 8 Odhad vývojového trendu priemernej ceny nehnuteľností m² (v €)

Prameň: autorka

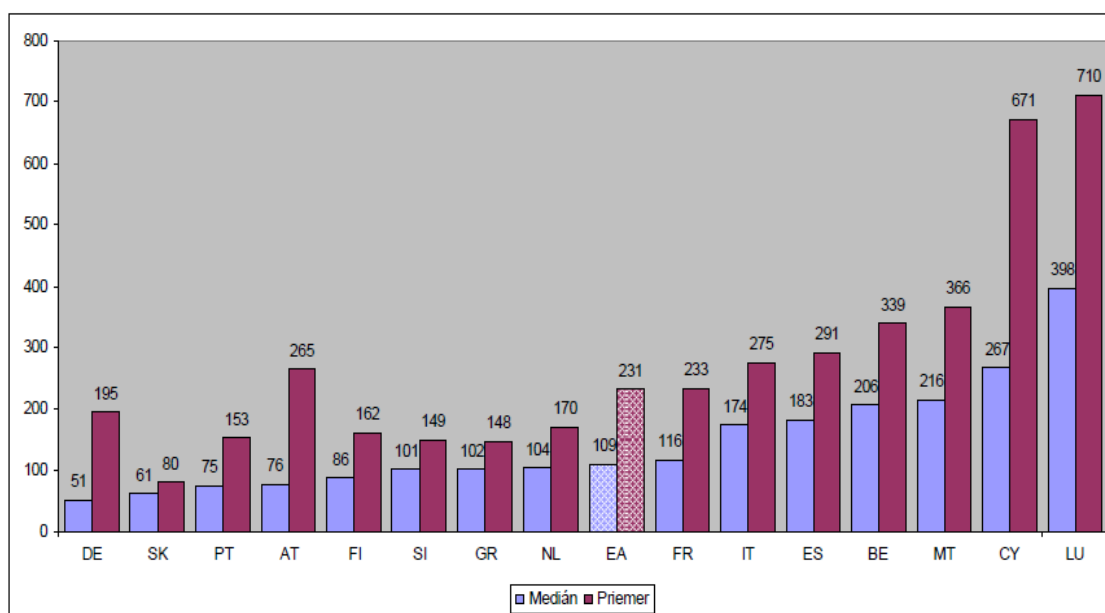
Graf 9 Odhad vývojového trendu HDP SR

Prameň: autorka

Podiel celkového dlhu k celkovým aktívam zadlžených domácností je na Slovensku jeden z najmenších v eurozóne – jeho mediánová hodnota dosahuje necelých 7 %, kým v celej eurozóne je na úrovni až 22 %. Navyše zadlžené slovenské domácnosti majú v porovnaní s ostatnými krajinami eurozóny najnižší podiel celkového dlhu k ich hrubému ročnému príjmu, a to i napriek tomu, že ich príjmy sú najnižšie v eurozóne. Mediánová hodnota tohto podielu je na Slovensku 23 %, v eurozóne je až 62 %.⁹

Graf 10 Čisté bohatstvo domácností v krajinách eurozóny (v tis. €)

Prameň: Zavadil (2013) s. 4

Podľa Zavadila (2013) patria domácnosti v eurozóne medzi tie najchudobnejšie – medián čistého bohatstva domácností na Slovensku je 61 200 €, v eurozóne 109 200 €. ¹⁰ Bohatstvo je však na Slovensku rozdelené najrovnomernejšie. V Nemecku je majetok štandardnej domácnosti najnižší v celej eurozóne. Mediánová hodnota čistého bohatstva nemeckej domácnosti je 51 400 €. ¹¹ Uvedený stav je spôsobený tým, že viac ako polovica domácností v Nemecku nevlastní žiadnu nehnuteľnosť a býva v prenajatom byte, takže mediánová nemecká domácnosť má medzi aktívami najmä finančné, kým vo väčšine

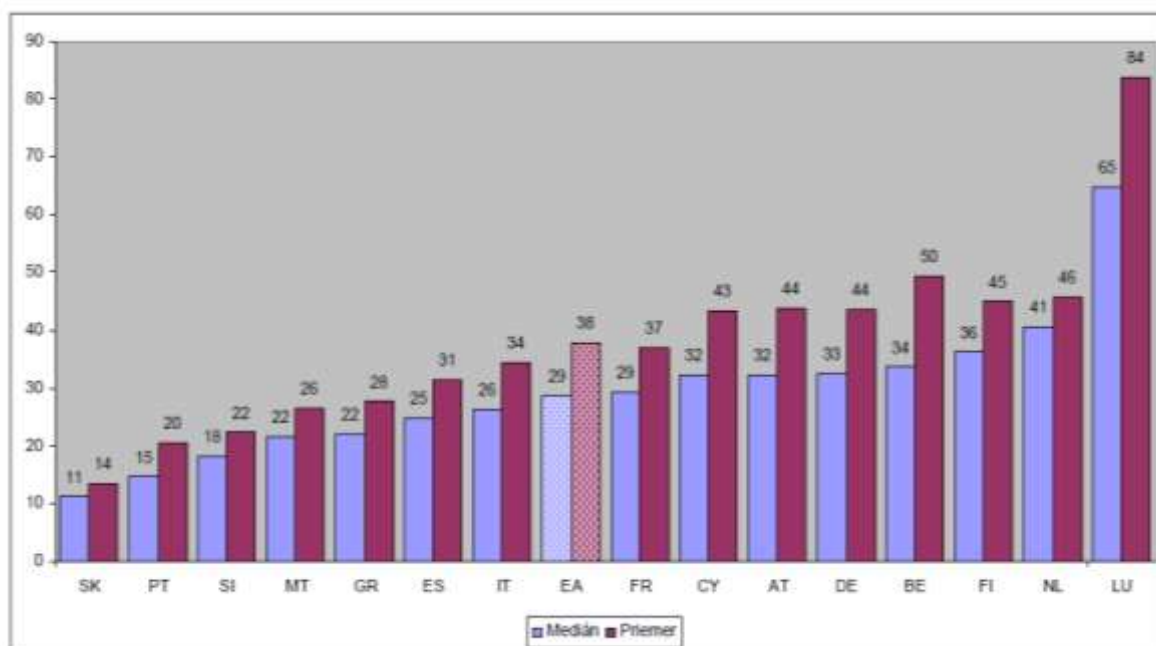
⁹ Prieskum finančnej situácie a spotreby domácností Eurosystemu. 2013. Príležitostná štúdia NBS. ISSN 1337-5830 Dostupné na: www.nbs.sk/sk/publikacie/vyskumne-studie

¹⁰ ZAVADIL, T. 2013. Slovenské domácnosti vlastnia najviac nehnuteľností a pritom sú najmenej zadlžené. NBS. www.nbs.sk/

¹¹ Čisté bohatstvo domácnosti je definované ako rozdiel medzi celkovými aktívami a celkovými pasívami domácnosti.

ostatných krajín vlastní mediánová domácnosť aj svoj byt či dom. Najbohatšie domácnosti sú pritom v Luxembursku s mediánovou hodnotou čistého bohatstva 397 800 €. Poradie krajín sa nepatrne zmení, keď sa vezme do úvahy priemerná hodnota čistého bohatstva. Luxemburské domácnosti zostávajú naďalej najbohatšie s priemernou hodnotou bohatstva 710 100 €, avšak najmenšiu hodnotu priemerného bohatstva (79 700 €) dosahujú tentoraz slovenské domácnosti. Rozdiel medzi mediánovou a priemernou hodnotou naznačuje nerovnomernosť rozdelenia čistého bohatstva medzi jednotlivými domácnosťami; čím je väčší, tým viac je bohatstvo koncentrované u bohatých domácností. Na Slovensku je pomer priemernej a mediánovej hodnoty čistého bohatstva najmenší v eurozóne. Iným ukazovateľom nerovnosti rozdelenia bohatstva je koncentrácia bohatstva u najbohatšej časti populácie. Kým 10 % najbohatších domácností v eurozóne vlastní až 50,4 % celkového čistého bohatstva všetkých domácností v eurozóne, na Slovensku je tento pomer 32,8 % najnižší medzi krajinami eurozóny. To znova potvrdzuje fakt, že čisté bohatstvo je na Slovensku rozdelené medzi domácnosťami najrovnomernejšie. Zatiaľ čo 10 % najbohatších domácností v eurozóne vlastní vyše polovice celkového čistého bohatstva všetkých domácností a 20 % najchudobnejších domácností nevlastní takmer vôbec nič (0,2 %), na Slovensku vlastnia najbohatšie domácnosti necelú tretinu celkového bohatstva a najchudobnejšie aspoň 3 %. Podobne to vychádza aj s príjmom, ktorý je tiež v SR najnižší v eurozóne, no najrovnomernejšie rozdelený.

Graf 11 Hrubý ročný príjem domácností v krajinách eurozóny (v tis. €)

Prameň: Zavdil (2013) s. 5

Medián celkového hrubého ročného príjmu domácností v eurozóne je 28 600 € a jeho priemerná hodnota je 37 800 €. Menší rozdiel medzi mediánom a priemerom naznačuje, že príjem je rovnomernejšie rozdelený a menej koncentrovaný medzi domácnosťami ako bohatstvo. Horných 10 % domácností s najvyššími príjmami v eurozóne zarába 31 % celkových príjmov domácností (zatiaľ čo horných 10 % najbohatších domácností v eurozóne vlastní vyše polovicu celkového čistého bohatstva). Na Slovensku je tento pomer 26 % a je jeden z najnižších v eurozóne, po Holandsku (23 %) a Malte (25 %). Slovenské domácnosti majú v eurozóne síce najnižšie príjmy – medián ich hrubého ročného príjmu dosahuje 11 200 € a priemerná hodnota 13 500 € – avšak pomer priemernej a mediánovej hodnoty príjmu je na Slovensku druhý najnižší v eurozóne (po Holandsku), čo svedčí o tom, že aj príjmy sú v SR rozdelené najrovnomernejšie.

Záver

Zvyšujúcou sa intenzitou investícií domácností do nehnuteľností sa slovenské domácnosti zadlžujú, a zároveň vplývajú na výšku svojho bohatstva. Na Slovensku je zadlžená jedna štvrtina domácností, kým v eurozóne je zadlžených až 44 % domácností. Bohatstvo Porovnávanie bohatstva medzi krajinami eurozóny je však značne komplikované vzhľadom na rôzne ceny nehnuteľností v jednotlivých krajinách, dostupnosť nájomného bývania, inú veľkosť a zloženie domácností, alebo existenciu sporivého dôchodkového piliera.

Použitá literatúra

1. BARÁNIK, M. – HABÁNIK, J. 2002. Základy makroekonómie. Bratislava: Iris ISBN 80-89018-45-9
2. LABUDOVÁ, V. – PACÁKOVÁ, V. 2011. Porovnanie výdavkov domácností v krajocho Slovenskej republiky. Analýza a modelování finančního potenciálu českých (slovenských) domácností. Nakladatelství VŠE Oeconomica. Jindřichův Hradec. 2011.
3. ROZBORILOVÁ, D. 2005. *Makroekonómia 8. Teórie spotreby, úspor, investícií a vládných výdavkov vo väzbe na výkonnosť ekonomiky*. 2. vydanie. Bratislava: Iura Edition, 2005. 248 s. ISBN: 80-8078-039-0
4. Európska charta o bývaní, prijatá 26. apríla 2006 pracovnou skupinou Európskeho parlamentu URBAN-Logement.

5. Prieskum finančnej situácie a spotreby domácností Eurosystemu. 2013. Príležitostná štúdia NBS. ISSN 1337-5830 Dostupné na: www.nbs.sk/sk/publikacie/vyskumne-studie
6. ZAVADIL, T. 2013. Slovenské domácnosti vlastnia najviac nehnuteľností a pritom sú najmenej zadlžené.NBS.www.nbs.sk/

Kontaktné údaje

Ing. Jarmila VIDOVÁ, PhD.
Katedra hospodárskej politiky
Fakulta národohospodárska
Ekonomická univerzita
Ulica: Dolnozemska cesta č. 1
851 04 Bratislava
Štát: Slovenská republika
email: vidova@euba.sk